

Odluka kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

Br. 13/23

Koristeći se ovlaštenjima koja su mi data članom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja pomenutog Sporazuma o civilnoj implementaciji navedenog Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II.1(d) gore navedenog Sporazuma, prema kojem visoki predstavnik “pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u vezi sa civilnom implementacijom”;

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Vijeća za implementaciju mira koje se sastalo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja Sporazuma o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, “donošenjem obavezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim,” u vezi sa određenim pitanjima, uključujući (u skladu sa tačkom (c) ovog stava) i “mjere u svrhu osiguranja implementacije Mirovnog sporazuma na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Podsjećajući takođe da je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda u više navrata potvrdilo svojim rezolucijama donesenim na osnovu poglavlja VII Povelje Ujedinjenih naroda da uloga visokog predstavnika kao konačnog autoriteta u zemlji u pogledu implementacije Aneksa 10. Dejtonskog mirovnog sporazuma uključuje “ovlaštenje za donošenje obavezujućih odluka kada ocijeni da je to neophodno o pitanjima koja je Vijeće za implementaciju mira razmatralo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine”;

Imajući u vidu najnoviji kominike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, u kojem je Upravni odbor još jednom potvrdio svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda;

Prisjećajući se da u Rezoluciji 2549 (2020) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda “poziva strane da se u skladu s Mirovnim sporazumom pridržavaju svoje obaveze da u cijelosti sarađuju sa svim institucijama uključenim u provedbu ovog mirovnog sporazuma, kako je opisano u Mirovnom sporazumu, uključujući i Aneks 4”;

Podsjećajući da je prema članu I/2. Ustava Bosna i Hercegovina “demokratska država koja funkcionira u skladu sa zakonom” i da se članom VI/5. Ustava predviđa da su “odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće”, te da se članom III/3.b) zahtijeva od entiteta i svih nižih administrativnih jedinica da u cijelosti postupaju u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine i u skladu s odlukama njenih institucija;

Podsjećajući da je nezavisnost pravosuđa temelj vladavine prava i nalaže da pravosuđe mora biti slobodno od vanjskih pritisaka i političkog uticaja, što predstavlja sastavni dio temeljnog demokratskog načela diobe vlasti, te da politički pritisak na pravosuđe ugrožava pravo na pravično suđenje definirano u Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima, prema kojoj “... svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom” (član 6. stav 1. Konvencije);

Pozivajući se na član II/1. Ustava, u kojem se predviđa da će “Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda”, te na član II/6., prema kojem “Bosna i Hercegovina, i svi sudovi, ustanove, organi vlasti, te organi kojima posredno rukovode entiteti ili koji djeluju unutar entiteta podvrgnuti su, odnosno primjenjuju [ta] ljudska prava i osnovne slobode (...)”

Uviđajući da neprovođenje odluka sudova direktno ugrožava pravo na pravično suđenje i vladavinu prava općenito;

Duboko zabrinut zbog toga što istaknuti javni zvaničnici i organi javne vlasti namjerno ne poštuju u cijelosti odluke visokog predstavnika i odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da napadi na Ustavni sud Bosne i Hercegovine, jednu od najviših institucija države Bosne i Hercegovine, uspostavljenu Ustavom Bosne i Hercegovine kako bi vršila funkciju samostalnog i nezavisnog čuvara Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno da pokušaji da se promijeni ustavni poredak Bosne i Hercegovine predstavljaju ozbiljno kršenje Općeg okvirnog sporazuma za mir, a samim tim i narušavanje mira i stabilnosti u zemlji i regionu, te da shodno tome zaslužuju odgovarajuću reakciju;

Duboko zabrinut zbog odluke Narodne skupštine Republike Srpske da na sjednici održanoj 27. juna 2023. godine usvoji Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojim se pokušava predvidjeti da se odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ne bi primjenjivale i izvršavale na teritoriji Republike Srpske i da se takvi slučajevi neprimjenjivanja i neizvršavanja izuzmu iz okvira državne nadležnosti u krivičnim stvarima i iz Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, čime se nudi politička “zaštita takvim osobama od eventualne krivične odgovornosti po osnovu neizvršavanja i neprimjenjivanja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”;

Uz daljnje žaljenje što je Narodna skupština Republike Srpske na svojoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine usvojila Zaključak u vezi sa Zakonom o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a kojim zaključkom se, između ostalog, poziva Narodna skupština Republike Srpske da donese zakone ili druge odgovarajuće pravne akte o preduzimanju mjera za kažnjavanje svih institucija i organa vlasti koji ne bi provodili Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i da te mjere podrazumijevaju neodložno ukidanje takvih institucija i organa vlasti, kao i mjere kojima se inkriminira neprovođenje tog zakona;

Duboko zabrinut zbog odluke Narodne skupštine Republike Srpske donesene na sjednici održanoj 21. juna 2023. godine da usvoji izmjene i dopune Zakona o objavljivanju zakona i drugih propisa Republike Srpske, kojima bi se uklonila obaveza objavljivanja odluka visokog predstavnika u Službenom glasniku Republike Srpske, te podsjećajući s tim u vezi organe vlasti Republike Srpske na njihove obaveze iz Aneksa 10 Dejtonskog mirovnog sporazuma, da u potpunosti sarađuju s visokim predstavnikom;

Uvjeren da prethodno opisano ponašanje ozbiljno ugrožava civilnu implementaciju Općeg okvirnog sporazuma za mir;

Svjestan potrebe da se Bosna i Hercegovina na smislen način angažira u reformama koje su neophodne kako bi ova zemlja postigla napredak na svom putu ka integraciji u Evropsku uniju i kako bi to mogla učiniti što je prije moguće;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama

Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23)

1. Zakon koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke stupa na snagu kao što je predviđeno u članu 4. tog Zakona, na privremenoj osnovi sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

2. Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Sarajevo, 1. jula 2023.

Christian Schmidt

Visoki predstavnik

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA

BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Izmjena i dopuna u članu 156.)

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21 i 31/23; u daljem tekstu: Krivični zakon), u članu 156., riječi: "Ko upotrebom fizičke sile ili prijetnjom upotrebe fizičke sile", zamjenjuju se riječima: "(1) Ko upotrebom sile ili prijetnjom upotrebe sile, ili na neki drugi protivpravan način".

Iza stava (1) dodaju se novi stavovi (2) i (3), koji glase:

"(2) Za krivično djelo iz stava (1) ovog člana izreći će se mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti.

(3) U skladu s članovima 113. i 114. ovog zakona, osuda za krivična djela iz stava (1) ovog člana ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava; i
- d) zabranu sticanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava."

Član 2.

(Novi član 203a)

Iza člana 203. Krivičnog zakona dodaje se novi član 203a, koji glasi:

“Neizvršavanje odluka visokog predstavnika

Član 203a

(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem organu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje odluku visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, ili koja spriječi odnosno na drugi način omete primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Osoba iz stava (1), kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počinuti krivično djelo, može se blaže kazniti.

(3) Osoba iz stava (1) kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana, ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužioca, oslobodit će se kazne.

(4) Za krivično djelo iz stava (1) ovog člana izreći će se mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti.

(5) U skladu s članovima 113. i 114. ovog zakona, osuda za krivična djela iz stava (1) ovog člana ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava; i
- d) zabranu sticanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava.”

Član 3.

(Izmjena člana 239.)

Član 239. Krivičnog zakona mijenja se i glasi:

“(1) Službena osoba u instituciji Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili u kantonu, gradu ili općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem organu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba koja ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje konačnu i obavezujuću odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, uključujući i odluku o privremenoj mjeri, konačnu i izvršnu odluku ili privremenu mjeru Suda Bosne i Hercegovine, Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine ili Evropskog suda za ljudska prava, ili koja spriječi odnosno na drugi način omete primjenu, provođenje ili izvršenje takve odluke,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.”

(2) Osoba iz stava (1), kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana, a osjećala se prinuđenom da izvrši takav nalog kako ne bi izgubila sredstva za život ili ne bi bila izložena zlostavljanju na radnom mjestu, ali je obavijestila nadređenog da bi se takvim radnjama moglo počinuti krivično djelo, može se blaže kazniti.

(3) Osoba iz stava (1) kojoj je direktno ili indirektno naloženo da se ponaša na način predviđen u stavu (1) ovog člana, ali koja je o takvoj situaciji obavijestila nadležnog tužioca, oslobodit će se kazne.

(4) Za krivično djelo iz stava (1) ovog člana izreći će se mjera sigurnosti zabrane vršenja dužnosti.

(5) U skladu s članovima 113. i 114. ovog zakona, osuda za krivična djela iz stava (1) ovog člana ima za pravnu posljedicu osude:

- a) prestanak službene dužnosti i prestanak zaposlenja;
- b) oduzimanje odlikovanja;
- c) zabranu obavljanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava; i
- d) zabranu sticanja službene dužnosti u zakonodavnom, izvršnom, pravosudnom, upravnom ili bilo kojem organu koji se u cijelosti ili djelimično finansira iz javnih sredstava.”

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu 2. jula 2023. godine, objavljuje se na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika te se odmah objavljuje u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”.